

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Course Name : B.Ed Sem-I

Subject Name: -Methodology of Gujarati

Duration :- 2:30 Hours

Date : 9/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ-૧

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલા તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) સામાન્ય રીતે એકમ પાઠ્યાયોજન કેટલા તાસનું હોય છે ?
- (૨) સમજનો હેતુ કોના પર આધારિત હોય છે ?
- (૩) પુખ્ત વયની વ્યક્તિ દર એક સ્વરે કેટલા વ્યંજન ઉચ્ચારે છે ?
- (૪) ચક્ષુ દ્વારા ભાષાને ઝીલી લેખનમાં રૂપાંતરિત કરવી એટલે... ?
- (૫) સાર્થ જોડણી કોશના પ્રણેતા કોણ હતા ?
- (૬) મુખવાચનને બીજા શબ્દમાં શું કહે છે ?
- (૭) ત્રિપરિમાણદર્શક સારણીના ત્રણ પરિમાણમાંથી બીજું પરિમાણ કયું છે ?
- (૮) પ્રકલ્પ(પ્રોજેક્ટ)પદ્ધતિનો મૂળ વિચાર આપનાર કોણ હતા ?
- (૯) વિદ્યાર્થીઓ વિષયાંગથી પરિચિત થાય. આ હેતુ આયોજનના કયા સોપાનની મદદથી સિદ્ધ થાય છે ?
- (૧૦) નાટ્યીકરણ પ્રવૃત્તિમાં શ્રોતા બનનાર વિદ્યાર્થીઓમાં કયા કૌશલ્યનો વિકાસ થાય છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો.

(૦૮)

- (૧) માતૃભાષાના પાઠ્યાયોજનની પૂર્વશરતો જણાવો.
- (૨) નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોની બે મર્યાદાઓ લખો.
- (૩) કથન કોશલ્યના બે હેતુઓ જણાવો.
- (૪) લેખિત અભિવ્યક્તિના વિકાસ માટેની બે પ્રવૃત્તિઓ લખો.
- (૫) માતૃભાષા શિક્ષણના દશ્ય-શ્રાવ્ય ઉપકરણોના નામ આપો.

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે માતૃભાષાનું સ્થાન જણાવી, અસરકારક અભિવ્યક્તિના માધ્યમ તરીકે માતૃભાષાનું મહત્ત્વ વર્ણવો.
- (૨) નિગમન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૩) શબ્દકોશ એટલે શું ? શબ્દકોશનાં મહત્ત્વ અને ઉપયોગ ચર્ચો.

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) નાટ્યકરણની સંકલ્પના અને સ્વરૂપ સમજાવી તેનું માતૃભાષા શિક્ષણમાં મહત્ત્વ વર્ણવો અને તેની અસરકારકતા માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો, મર્યાદાઓ ચર્ચો.

9

પ્રશ્ન : ૧ નીચે આપેલા તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) વિદ્યાર્થી મનપસંદ પાઠ્યેત્તર કાવ્ય કંઠસ્થ કરે-આ ક્યો હેતુ છે ?
- (૨) તાસ આયોજનનું અંતિમ સોપાન ક્યું છે ?
- (૩) શાળામાં વિદ્યાર્થીઓ મોટા ભાગનો સમય ક્યા કૌશલ્ય પાછળ વ્યતિત કરે છે ?
- (૪) લાંબાગાળે સિદ્ધ થઈ શકે તેવા હેતુને શું કહેવાય ?
- (૫) વર્ષ અંતે રજૂ કરવામાં આવતા અંક પ્રકાશનને શું કહે છે ?
- (૬) 'સામાન્યથી વિશિષ્ટ તરફ જવું' - અધ્યયનસૂત્ર કઈ પદ્ધતિથી સિદ્ધ થાય છે ?
- (૭) ક્યા પ્રકારના પ્રશ્નનું ગુણાંકન અનાત્મલક્ષી હોય છે ?
- (૮) વિચારોની આપ લે ને શું કહેવાય ?
- (૯) માતૃભાષાના ઉચ્ચારણ દોષો સુધારવા ક્યુ ઉપકરણ ઉપયોગી છે ?
- (૧૦) પદ્ય(કાવ્ય)ના શિક્ષણ માટે કઈ પ્રયુક્તિ અસરકારક છે ?

પ્રશ્ન : ૨ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો.

(૦૮)

- (૧) 'વિદ્યાર્થીઓ શ્રવણ દ્વારા જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે.'- આ સામાન્ય હેતુના વિશિષ્ટ હેતુ જણાવો.
- (૨) વર્ગખંડના શિક્ષણમાં શ્યામફલકની ચાર અગત્યતા લખો.
- (૩) ભીતપત્રોનું શિક્ષણમાં મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૪) વિદ્યાર્થીઓમાં સર્જનશક્તિની ખિલવણી માટે કવિસભાની ઉપયોગિતા જણાવો.
- (૫) અશુદ્ધ ઉચ્ચારણના કારણો જણાવો.

પ્રશ્ન : ૩ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો.

(૧૦)

- (૧) માતૃભાષા શિક્ષકની વિષય સજ્જતા અને વ્યક્તિત્વ જણાવો.
- (૨) સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (૩) વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ એટલે શું ? માતૃભાષા શિક્ષણમાં વ્યાખ્યાન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ અને મર્યાદા જણાવો.

પ્રશ્ન : ૪ નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

(૦૭)

- (૧) આદર્શ પ્રશ્નપત્ર એટલે શું ? નિબંધ પ્રકાર, ટૂંકજવાબી અને અનાત્મલક્ષી પ્રશ્ન : રચના, મહત્ત્વ અને મર્યાદા વર્ણવો.
- (૨) તાસ પાઠ અને એકમ પાઠ એટલે શું ? તેનું સામ્ય અને વૈષમ્ય સ્પષ્ટ કરો.

*****0*****

